

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 6Cob/29/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6119261420
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 12. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marek Kohút
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2022:6119261420.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Mareka Kohúta a sudcov JUDr. Jozefa Angeloviča a JUDr. Jany Jančíkovej, sudkyne spravodajkyne v spore žalobcu: Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky, so sídlom Špitálska 4 – 6, 816 43 Bratislava, IČO: 00681156, právne zastúpeného Martin Pavle s. r. o., so sídlom Pribinova 4, 811 09 Bratislava – mestská časť Staré Mesto, IČO: 36 860 450, proti žalovanému: CIMBALÁK s.r.o., so sídlom Duklianska 17A/3579, 085 01 Bardejov, IČO: 36 473 219, právne zastúpenému Mgr. Peterom Hargašom, advokátom, so sídlom Košická 56, 821 08 Bratislava, IČO: 42258413, o zaplatenie 115.334,81 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Bardejov, č. k. 1Cb/37/2019-1401 zo dňa 24.11.2021, takto

rozhodol:

Potvrďuje rozsudok.

Žalobca má voči žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

Okresný súd Bardejov (ďalej len ako „súd prvej inštancie“) rozsudkom č. k. 1Cb/37/2019-1401 zo dňa 24.11.2021 v I. výroku zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi sumu 115.334,81 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 115.334,81 eur od 12.04.2015 do zaplatenia a paušálnu náhradu nákladov spojených s uplatnením pohľadávky vo výške 40,- eur v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku a v II. výroku žalobcovi voči žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

Súd prvej inštancie vykonal dokazovania listinami predloženými stranami sporu a tiež sa oboznámil s ich písomnými a ústnymi vyjadreniami.

Zo Zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku číslo Z2711023053301 mal súd prvej inštancie za preukázané, že zmluvné strany sa dohodli, že v prípade každej zmeny právnej úpravy a dokumentov, na ktoré zmluva odkazuje platí, že právne vzťahy vzniknuté pred nadobudnutím účinnosti zmeny sa spravujú ich účinným znením; vznik právnych vzťahov, ako aj nároky z nich vzniknuté pred nadobudnutím účinnosti zmeny sa však posudzujú podľa doterajšieho znenia, ak nebude ustanovené inak. Z tejto zmluvy tiež vyplynulo, že schválením výdavku v rozpočte projektu nevzniká prijímateľovi automaticky nárok na uhradenie výdavku, ak nepreukáže oprávnenosť výdavku v zmysle usmernenia RO č. N3/2007 k oprávnenosti výdavkov pre programové obdobie 2007-2013 v zmysle neskorších aktualizácií. Podľa článku 4 bodu 1 usmernenia číslo RO N3/2007 aktualizácia číslo 3, na oprávnenosť výdavkov vyhlásených výziev (časovo ohraničených, alebo priebežných) pred účinnosťou tejto aktualizácie usmernenia platia pravidlá, tak ako boli zadefinované v usmernení k

oprávnenosti v čase vyhlásenia výzvy. Podľa článku 1.1.2.6 Programového manuálu pre operačný program zamestnanosť a sociálna inklúzia verzia číslo 2.5 (ďalej len „programový manuál“), podrobnejšie ustanovenia o oprávnených a neoprávnených výdavkoch sú stanovené riadiacim orgánom OP ZaSI osobitným metodickým usmernením RO k oprávnenosti výdavkov v aktuálnom platnom znení k dátumu vyhlásenia výzvy (predmetné usmernenie bude v aktuálnom znení prílohou výzvy), v prípade národného resp. pilotného projektu k dátumu jeho doručenia riadiacemu orgánu.

Právne vec posúdil podľa zákona číslo 528/2008 Z. z. o pomoci a podpore poskytovanej z fondov Európskeho spoločenstva (ďalej len „zákon o pomoci“) a to podľa ust. § 2 písm. j), § 7 odsek 6, § 12 odsek 2, § 24b odsek 1 a 2, § 24c, ďalej podľa zákona číslo 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o rozpočtových pravidlách“) a to podľa ust. § 19 odsek 3, podľa zákona číslo 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka a to podľa ust. § 1 odsek 2, § 261 odsek 2, § 269 odsek 2.

Súd prvej inštancie dospel k záveru, že medzi stranami konania nie je sporné uzatvorenie predmetnej zmluvy o poskytnutí NFP a výška poskytnutého príspevku, avšak sporným medzi stranami sporu bolo, či poskytnutá časť príspevku, teda žalovaná istina, bola spotrebovaná oprávnene, ktorú aktualizáciu Usmernenia číslo RO N3/2007 mal na hodnotenie oprávnenosti výdavkov žalobca použiť, či súd môže skúmať oprávnenosť výdavkov žiadateľa o NFP, tiež premlčanie nároku žalobcu a nárok žalobcu na náhradu trov konania.

Vzťah medzi stranami sporu súd prvej inštancie posúdil ako obchodnoprávny a keďže žalobca je štátny orgán, dodal, že tento vzťah má aj charakter verejnoprávneho vzťahu. Ďalej ustálil, že medzi stranami sporu došlo k uzavretiu inominátnej zmluvy, podľa ktorej žalobca sa zaviazal žalovanému poskytnúť nenávratný finančný príspevok, pričom žalovaný bol následne povinný preukázať opodstatnenosť výdavkov použitých pri spotrebovaní tohto príspevku a žalobca bol oprávnený vykonať administratívnu kontrolu vynaložených výdavkov žalovaným. Súd prvej inštancie tiež vyvodil, že žalobca ako štátny orgán bol oprávnený v zmysle zmluvy posudzovať oprávnenosť a správnosť nárokovaných výdavkov žalovaným a následne posúdiť, či nárokovaná suma zodpovedá dokladom a či prijímateľovi (žalovanému) vznikol nárok na vyplatenie požadovanej sumy, keďže žalobca pri zmluvnom plnení nakladal so štátnymi finančnými prostriedkami.

Súd prvej inštancie z vykonaného dokazovania zistil, že žalobca si uplatnil rozdiel medzi zálohovými platbami v sume 250.791,13 eur a riadne vyúčtovanými oprávnenými výdavkami žalovaného 128.870,05 eur a čiastkou vrátenou dobrovoľne žalovaným v sume 6.586,27 eur, a to vo výške 115.334,81 eur k čomu dodal, že mechanizmus uplatňovania výdavkov žalovaným a kontroly týchto výdavkov žalobcom bol založený na tom, že žalobca poskytol žalovanému zálohové platby ešte pred samotným použitím NFP na výdavky projektu, ktoré bol je žalovaný povinný vynaložiť výlučne na oprávnené výdavky v súlade so zmluvou o NFP (bod 3.3.) a tieto predložiť žalobcovi na kontrolu. Na kontrolu oprávnenosti týchto výdavkov bol žalobca oprávnený v zmysle § 24b zákona o pomoci, ale aj podľa ustanovenia článku 12 bodu 5. VZP. Súd prvej inštancie tiež zistil, že žalobca vykonal kontrolu oprávnenosti so záverom, že si žalovaný uplatnil aj výdavky, na ktoré mu nevznikol nárok, o čom vyhotovil tabuľku výdavkov žalovaného a výdavkov uznaných žalobcom, ktorá podrobne zohľadňuje názov výdavku, sumu nárokovanú žalovaným, oprávnený výdavok a zdôvodnenie krátenia spolu s výpočtom výšky oprávneného výdavku. Súd prvej inštancie vykonaným dokazovaním posudzoval, či žalobca preskúmal jednotlivé výdavky samostatne a tento v prípade, ak nebol odôvodnene uplatnený, riadnym spôsobom vyhodnotil a uviedol dôvod jeho nepriznania, pričom dospel k záveru, že žalobca dostatočne jasne a prehľadne zdôvodnil jednotlivé krátenia výdavkov žalovaného, ako aj dôvod tohto krátenia, a teda preukázal výšku uplatnenej pohľadávky.

Ďalej sa súd prvej inštancie zaoberal námietkou žalovaného vo vzťahu k aktualizácii Usmernenia číslo RO N3/2007, ktorú mal žalobca použiť pri rozhodovaní o dôvodnosti výdavkov uplatnených žalovaným. Podľa žalovaného z ustanovení Zmluvy o NFP (bod 5.32.) vyplýva, že žalobca mal použiť aktualizáciu

číslo 3, t. j. tú, ktorá bola účinná v čase výzvy ministerstva, pričom termín „v zmysle neskorších aktualizácií“ podľa neho znamená, že uzatvorená zmluva bola formulárová a žalobca tento termín použil z dôvodu, aby sa použila aktualizácia aktuálna podľa dátumu uzatvorenia zmluvy, pričom poukázal na aktualizáciu číslo 10 článok 1 bod 1, ktorá podľa žalovaného neupravuje skutočnosť, či sa vzťahuje aj na zmluvy uzatvorené pred jej účinnosťou. K tomu súd prvej inštancie uviedol, že bod 5.3. a 5.32. Zmluvy o NFP, ktorá je pre zmluvné strany záväzná, a teda že spravovanie sa zmluvného vzťahu aktuálnym usmernením číslo RO N3/2007 (podľa času rozhodovania žalobcu) vyplývalo priamo zo zmluvy. Zároveň sa súd prvej inštancie priklonil k tomu, že pokiaľ sa mal naplňovať účel Zmluvy o NFP spočívajúci v dodržiavaní požiadavky hospodárneho a efektívneho vynakladania prostriedkov príspevku, bolo nevyhnutné, aby oprávnenosť výdavkov uplatnených žalovaným žalobca posudzoval podľa aktuálnej úpravy podľa vývoja na trhu a vývoja cien počas trvania zmluvného vzťahu. Súd prvej inštancie k tomu tiež poukázal na argumentáciu Krajského súdu v Prešove uvedenú v rozhodnutí zo dňa 19.03.2020 pod spisovou značkou 6Cob/28/2019 a Krajského súdu v Žiline v rozsudku zo dňa 07.02.2019 pod spisovou značkou 14Cob/86/2018, podľa ktorých „požiadavka preukazovania oprávnenosti výdavkov vynaložených v konkrétnom čase vždy podľa aktuálneho Usmernenia (RO č. N3/2007), je založená dohodou zmluvných (sporových) strán, čo nepochybne vyplýva z obsahu článku 5 bod 5.32 Zmluvy, podľa ktorého sa strany dohodli, že v prípade každej zmeny právnej úpravy a dokumentov, na ktoré Zmluva odkazuje platí, že právne vzťahy vzniknuté pred nadobudnutím účinnosti zmeny sa spravujú ich účinným znením; vznik právnych vzťahov, ako aj nároky z nich vzniknuté pred nadobudnutím účinnosti zmeny sa však posudzujú podľa doterajšieho znenia, ak nebude ustanovené inak“. Súd prvej inštancie tiež zhodnotil, že žalobca nepostupoval v rozpore s metodickým pokynom CKO číslo 13 zo dňa 30.09.2011 a žalobca posudzoval oprávnenosť výdavkov podľa aktuálneho usmernenia, na čo ho oprávňovala zmluva o NFP.

K námietke premlčania súd prvej inštancie riešil spornosť strán sporu, keď podľa názoru žalovaného premlčacia doba začala plynúť vystavením faktúry - žiadosti o platbu žalovaným a podľa názoru žalobcu premlčacia doba začala plynúť až momentom žiadosti o vrátenie príspevku po tom, ako žalobca vykonal kontrolu oprávnenosti výdavkov. Súd prvej inštancie aplikoval ustanovenia Obchodného zákonníka, pričom pokiaľ ide o počiatok plynutia lehoty vychádzal zo zmluvy a jej príloh, podľa ktorej žalobca bol oprávnený vykonať kontrolu uplatnených výdavkov Keďže žalobca po vykonaní kontroly zistil, že časť uplatnených výdavkov žalovaným je nedôvodná, vyzval žalovaného na ich vrátenie výzvou zo dňa 13.02.2015 doručenou žalovanému dňa 20.02.2015 s lehotou na ich vrátenie do 50 dní, t. j. do 11.04.2015, preto podľa súdu prvej inštancie je nelogické, aby premlčacia lehota začala plynúť už vystavením faktúry žalovaným, ak žalobca bol oprávnený vykonať kontrolu uplatnených výdavkov až po určitom čase po poskytnutí zálohovej platby, ktorým výkladom by bolo žalobcovi úplne znemožnené žiadať od žalovaného vrátenie nedôvodne vyplatených výdavkov, keď premlčacia doba by začala plynúť skôr, ako by žalobca zistil, že mu voči žalovanému vznikol nárok na vrátenie neprávom vyplatených záloh. Súd prvej inštancie preto ustálil, že premlčacia lehota začala plynúť uplynutím lehoty žalovanému na plnenie po výzve, t. j. od 12.04.2015 a keďže žalobca podal žalobu na upomínací Okresný súd Banská Bystrica dňa 08.04.2019 v rámci 4-ročnej premlčacej lehoty, nárok žalobcu nie je premlčaný.

Súd prvej inštancie sa zaoberal aj návrhom žalovaného na rozhodnutie rozsudkom pre zmeškanie žalobcu, ktorý navrhol na pojednávaní dňa 24.11.2021, k čomu uviedol, že podmienky na rozhodnutie týmto kontumačným rozsudkom neboli splnené. Právnomu zástupcovi žalobcu bolo predvolanie na predmetné pojednávanie doručené dňa 07.10.2021 a dňa 22.11.2021 bolo súdu doručené ospravedlnenie neúčasti na pojednávaní právny zástupcom žalobcu z dôvodu, že keďže ide iba o vyhlásenie rozhodnutia vo veci, tak z dôvodu hospodárnosti a zamedzením vzniku ďalších trov sa pojednávania nezúčastní, preto podľa súdu prvej inštancie neboli splnené predpoklady podľa § 278 CSP, keďže žalobca včas a s riadnym odôvodnením ospravedlnil svoju neúčasť na nariadenom pojednávaní.

Podľa ust. § 369 odsek 1 a 2, § 369c odsek 1 Obchodného zákonníka a § 1 odsek 2 a § 2 nariadenia vlády Slovenskej republiky číslo 21/2013 Z. z. súd prvej inštancie priznal žalobcovi aj správne vyčíslený úrok z omeškania vo výške 8,05 % ročne zo sumy 115.334,81 eur od 12.04.2015 do zaplatenia, ako aj nárok na paušálnu náhradu nákladov spojených s uplatnením pohľadávky vo výške 40,- eur, ktorú si žalobca v konaní tiež uplatnil.

O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol podľa ust. § 255 odsek 1 a § 262 CSP, pričom žalovaný odmietol nárok žalobcu na náhradu trov právneho zastúpenia, keďže žalobca ako štátna inštitúcia disponuje zamestnancami, ktorí majú právnické vzdelanie, preto z jeho strany neexistoval dôvod na zastúpenie advokátom, resp. nárok na trovy konania za toto zastúpenie. Súd prvej inštancie s názorom žalovaného nestotožnil, pretože Civilný sporový poriadok a ani žiadny iný predpis neupravujú skutočnosť, že v prípade, ak by sa strana konania, ktorá je orgánom verejnej správy, dala v konaní zastúpiť právnym zástupcom, stratí nárok na náhradu trov konania, a to bez ohľadu na to, či takýto orgán disponuje zamestnancami s právnym vzdelaním. Súd prvej inštancie poukázal na rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 17.08.2016 pod spisovou značkou I. ÚS 264/2016. Keďže žalobca mal vo veci plný úspech, súd prvej inštancie mu priznal nárok na ich náhradu v rozsahu 100 %.

Voči uvedenému rozsudku v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie žalovaný, z dôvodov, že neboli splnené procesné podmienky (§ 365 ods. 1 písm. a) CSP), súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 365 ods. 1 písm. b) CSP), konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 365 ods. 1 písm. d) CSP), súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 365 ods. 1 písm. f) CSP) a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. h) CSP).

Podľa žalovaného súd prvej inštancie mu uprel právo na súdnu a inú právnu ochranu ako aj právo na spravodlivé súdne konanie, pretože rozsudok odôvodnil nedostatočne a v rozpore s vykonanými dôkazmi, čím sa stal nepreskúmateľný. Zároveň sa súd prvej inštancie žiadnym spôsobom nevysporiadal s právnymi argumentmi žalovaného, a preto ako ďalší odvolací dôvod žalovaný uviedol arbitrárnosť súdneho rozhodnutia, a teda podľa jeho názoru došlo k porušeniu práva na spravodlivé konanie, keďže súd prvej inštancie opomenul vysvetliť, prečo právna argumentácia žalovaného je nesprávna, resp. vôbec neuviedol právnú argumentáciu, ktorú použil a ktorá má za následok vyslovenie záverov uvedených v tomto rozsudku.

Žalovaný v odvolaní namietal aj nesprávnosť rozhodnutia súdu o nároku na náhradu trov konania, keďže podľa jeho názoru súd prvej inštancie nerešpektoval nálezy Ústavného súdu SR, sp. zn. II. ÚS 78/03 a sp. zn. IV. ÚS 84/2014, v ktorých sa Ústavný súd SR vyjadril, že trovy právneho zastúpenia sú síce účelne vynaložené trovy, avšak ak ministerstvo disponuje viacerými pracovníkmi, ktorí majú právnické vzdelanie, neexistuje dôvod na to, aby žalovaný využíval služby komerčného právnik. Žalovaný nerozporoval, že žalobca nemá ústavné právo na zastúpenie, avšak žalovaný poukázal na nevhodnosť takéhoto zastúpenia, a preto podľa jeho názoru súd prvej inštancie nemal priznať náhradu trov právneho zastúpenia žalobcovi. Podľa žalovaného súd prvej inštancie nesprávne stotožnil právo na právne zastúpenie s právom na náhradu trov konania. Žalovaný taktiež poukázal na znenie zmluvy o poskytovaní právnych služieb uzatvorenej medzi právnym zástupcom žalobcu a žalobcom zverejnenú na verejne dostupnom úložisku povinne zverejňovaných zmlúv, z ktorých ustanovení vyplýva, že právny zástupca žalobcu fakturuje za právne služby hodinovú odmenu bez ohľadu na výsledok v súdnom konaní a tiež má nárok na celú náhradu trov súdneho konania priznanú súdom, teda žiadne výdavky štátu na právne služby tým nebudú pokryté. Žalovaný ďalej argumentuje, že priznanie náhrady trov súdneho konania je nevhodné, pretože ak náhrada trov právneho zastúpenia bude priznaná, tak štát si ňou nepokryje žiadne výdavky na právne služby, pretože mu platí hodinovú odmenu. V tomto smere žalovaný poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave, sp. zn. 6Co/229/2017 zo dňa 15.05.2019.

Žalovaný v rozsiahlom odvolaní namietal najmä nesprávne právne posúdenie veci. Žalovaný sa nestotožnil s právnym záverom súdu prvej inštancie o tom, že na právny vzťah je potrebné aplikovať predpisy verejného práva upravujúce nakladanie so štátnymi finančnými prostriedkami, keďže táto požiadavka nevyplýva zo vzájomných práv a povinností založených zmluvou o NFP. Žalovaný bol toho názoru, že žalobca v rámci zmluvného vzťahu nemôže konať ako štátny orgán a nemá ani oprávnenia štátneho orgánu, ale je oprávnený iba realizovať práva mu priznané v rámci zmluvy alebo zákonnými ustanoveniami upravujúcim záväzkové vzťahy.

Ďalej žalovaný namietal, že súd prvej inštancie priznal nárok na základe zaslanej výzvy – Žiadosti o vrátenie finančných prostriedkov zo dňa 13.02.2015, ktorej dôvodnosť vôbec neposúdil a ani neuviedol jeden právny dôvod, prečo by mal žalovaný vrátiť finančné prostriedky, a to ani s ohľadom na zákonné ani zmluvné dojednanie. Súd prvej inštancie podľa žalovaného tiež neuviedol čo znamená riadne vyúčtovaný výdavok a neposúdil jednotlivé výdavky, preto z tohto rozsudku žalovaný nevedel zistiť, ktoré konkrétne výdavky súd prvej inštancie posudzoval a ako jednotlivé výdavky vyhodnotil. Podľa žalovaného súd prvej inštancie iba konštatuje, čo povedal žalobca, avšak nijako vec neposúdil a nie je možné ani zistiť, prečo žalobcovi vznikol nárok na zaplatenie, keďže v rozsudku absentuje akékoľvek zdôvodnenie tohto nároku a posúdenie jednotlivých výdavkov.

Žalovaný v odvolaní tiež uvádza, že súd prvej inštancie mal právne posúdiť charakter -Usmernenia RO č. N3/2007, pretože nejde o všeobecne záväzný právny predpis, taktiež nie je vydaný na základe žiadneho zákonného a ani zmluvného oprávnenia, a preto jeho neskoršia aktualizácia sa nemôže na zmluvný vzťah aplikovať. Podľa žalovaného nie je zrejmé, na základe akého právneho predpisu bolo toto usmernenie vydané alebo aktualizované oproti aktualizácii č. 3. Žalovaný nepoprel, že na zmluvný vzťah sa toto usmernenie nemôže aplikovať, avšak tvrdil, že iba v takej aktualizácii, ktorá tu existovala už v čase výzvy na predkladanie žiadosti o NFP. Žalovaný zdôraznil, že aktualizovanie tohto usmernenia počas zmluvného vzťahu nebolo dohodnuté a žalovaný nemal ani zmluvné ani zákonné oprávnenie toto usmernenie meniť.

V rozsudku podľa žalovaného úplne absentuje zmienka o Metodickom pokyne CKO č. 13 zo dňa 30.9.2011 a to napriek tomu, že ide o dôležitý dokument, ktorý stanovuje pravidlá pre riadiace orgány k otázke overovania hospodárnosti a efektívnosti výdavkov a ktorý vznikol ešte skôr ako vznikli aktualizácie Usmernenia RO č. N3/2007, ktoré chce žalobca aplikovať na zmluvný vzťah, a ešte skôr ako prišlo k vyhotoveniu Záznamov z administratívnych kontrol. Podľa žalovaného sa tak žalobca v rámci procesu posudzovania Žiadostí o platbu neadekvátnym spôsobom odklonil od záväzného postupu definovaného Centrálnym koordinačným orgánom, ktorého kompetencie sú priamo upravené v § 6 zákona č. 528/2008 Z. z.. Súd prvej inštancie nezohľadnil a ani neposúdil, že žalobca aplikoval finančné limity v prípade žalovaného, ktoré ani neexistovali v čase vyhlásenia Výzvy na predkladanie žiadostí o NFP a ani v čase podpisu Zmluvy o NFP, a žalobca mohol a mal aplikovať finančné limity v rámci odborného hodnotenia (ešte pred podpisom) zmluvy o NFP a mal na základe nich znížiť oprávnené výdavky v rámci rozpočtu, čo žalobca však nevyužil, pretože usmernenie v rámci výzvy nestanovovalo limity a limity si žalobca svojvoľne určil až počas plnenia zmluvného vzťahu. Keďže žalobca schválil rozpočet a oprávnené výdavky v rozsahu, v akom je to uvedené v Zmluve o NFP, tým podľa žalovaného nepochybne vyjadril svoju vôľu zaplatiť za výdavky projektu sumu uvedenú v rozpočte.

Žalovaný tiež namietal, že súd prvej inštancie odmietol posúdiť aj ďalší dokument, a to Programový manuál, ktorý uvádza, že podrobnejšie ustanovenia o oprávnených a neoprávnených výdavkoch sú stanovené metodickým usmernením v aktuálnom platnom znení k dátumu vyhlásenia výzvy. Z toho je zrejmé, že Usmernenie RO č. N3/2007 v konkrétnom znení je súčasťou prílohy Zmluvy o NFP, v tomto prípade v aktualizácii č. 3, na ktorú odkazuje aj Bod 5.32 Zmluvy o NFP a toto existovalo v čase výzvy na predkladanie žiadostí o NFP, a teda konkrétne Usmernenie RO č. N3/2007 nie je možné meniť v priebehu času a už vôbec nie potom, ako je podpísaná Zmluva o NFP a zmluva neobsahuje spôsob zmeny Usmernenia RO č. N3/2007, respektíve jeho obsahu. Súd prvej inštancie odmietol posúdiť precizovanie bodu 5.32 Zmluvy o NFP cez Programový manuál, ktorý vypracoval samotný žalobca. Podľa žalovaného išlo o verejný prísľub žalobcu, že bod 5.32 Zmluvy o NFP bude vykladať v súlade s uvedeným znením Programového manuálu a navyše je jediným logickým výkladom znenia bodu 5.32 Zmluvy o NFP, konkrétne dovetku „v znení neskorších aktualizácií“. Na zmluvný vzťah preto podľa žalovaného bolo možné aplikovať Usmernenie RO č. N3/2007 len v takej aktualizácii, ktorá v súlade s Metodickým pokynom CKO č. 13 tu existovala v čase vyhlásenia výzvy na predkladanie žiadostí o NFP. Podľa žalovaného mal žalobcu preukázať nevhodnosť výdavkov a súd prvej inštancie nemohol výdavky vyhodnotiť ako neoprávnené len z dôvodu, že žalobca si vydal len tak bez zmluvného základu dokument, ktorý stanovuje limity bez akéhokoľvek odôvodnenia. Žalobca bol povinný preukázať, že ním stanovené výdavky sú stanovené objektívne a v súlade so Zmluvou o NFP, čo však neurobil, a súd prvej

inštancie nebol oprávnený limity stanovené v Usmernení RO č. N3/2007 v aktualizácii inej ako č. 3 zobrať ako smerodajné. Navyše žiadne ustanovenie Zmluvy o NFP nestanovuje spôsob zmeny Usmernenia RO č. N3/2007, a teda tu ani nebol najmenší predpoklad, že by mohlo prísť k stanoveniu limitov, ktoré zásadným spôsobom zasahujú do esenciálnej zložky takmer každého zmluvného záväzkového vzťahu a to dohody o cene. Preto v ďalšom žalovaný vyslovil názor, že súd prvej inštancie bez akéhokoľvek vysvetlenia potvrdil to, že zmluvná strana môže bez akéhokoľvek dôvodu zmeny cenu cez všeobecné obchodné podmienky a to bez toho, aby bolo zmluvne dohodnuté, že zmluvná strana tak môže urobiť. Aktualizácie tohto usmernenia nepovažuje žalovaný za jeho zmenu a za vydanie iného, nového dokumentu, pretože ak by predsa malo prísť k zmene usmernenia RO č. N3/2007 v aktualizácii č. 3, tak by predsa takáto zmena musela byť odsúhlasená aj žalovaným ako zmluvnou stranou, ktorej sa zmena dotýka.

V podanom odvolaní žalovaný ďalej zdôrazňuje, že pojem „v zmysle neskorších aktualizácií“ sa má vykladať výlučne s ohľadom na aktualizáciu usmernenia čase vyhlásenia výzvy na predkladanie žiadostí o NFP a nejde o premennú, ktorá sa mení v čase. V zmluve ani v podpornej dokumentácii nie je dohodnutý spôsob zmeny usmernenia a zmena všeobecných obchodných podmienok môže nastať iba v prípade, že zmluva spôsob zmeny takéhoto dokumentu obsahuje, či nie je tento prípad, pričom navyše zmluva obsahovala záväzný rozpočet a popis zmeny tohto rozpočtu výlučne prostredníctvom verejného obstarávania.

K samotnému posudzovaniu hospodárnosti výdavkov žalovaný uviedol, že bol odsúhlasený rozpočet projektu ako aj zrealizované verejné obstarávanie, ktoré určilo hospodárnu cenu za projekt a súd prvej inštancie neposúdil výslednú sumu ohľadom na všetky okolnosti daného prípadu a to najmä na skutočnosť, že žalovaný si cenu školení sám neurčil, ale postupoval v zmysle pokynov žalobcu. Z tohto pohľadu žalovanému súd prvej inštancie nedáva odpoveď na to, prečo nezobral do úvahy, že ceny školení boli výsledkom verejného obstarávania a napriek tomu sa obmedzil výlučne na posudzovanie výdavkov s ohľadom na usmernenie č. N3/2007.

Žalovaný namieta aj nesprávne vyhodnotenie záznamov z administratívnych kontrol, ktoré podľa žalovaného nie sú výsledkom činnosti štátneho orgánu upraveného zákonom, ale ide výlučne o zmluvné oprávnenie a výsledok prejavu vôle zmluvnej strany a žalobca mal preukázať, že ním určené ceny boli hospodárne a v súlade so schváleným rozpočtom, pričom žalobca ani len nepredložil dokumenty, ktoré kontroloval a ktoré by skutočne preukazovali jeho tvrdenia obsiahnuté v daných záznamoch. Preto je žalovaný v tomto smere toho názoru, že ide o arbitrárne rozhodovanie a priklonenie sa na stranu žalobcu bez akéhokoľvek dôvodu, pričom súd prvej inštancie bol povinný posúdiť jednotlivé výdavky, čo však neurobil a sám dospel k záveru, že žalobca môže rozhodovať o oprávnenosti výdavkov.

Ako ďalšie nesprávne právne posúdenie žalovaný uvádza, že súd prvej inštancie nekvalifikoval právny dôvod pre uplatnenie nároku žalobcu. Žalovanému nie je tiež zrejmé, do akého času žalobca mohol vykonať kontroly uplatnených výdavkov a prečo mu nárok na ich vrátenie vznikol až 13.02.2015 a z toho je teda aj nejasné, prečo bol takto stanovený aj začiatok plynutia premlčacej doby na základe výzvy, ktorú súd prvej inštancie ani len právne neposúdil. Podľa žalovaného žalobca mohol prvýkrát zistiť, či výdavky neboli zúčtované už v momente predloženia žiadosti o platbu a teda mal 4 roky na to, aby si tieto výdavky skontroloval a uplatnil si svoj nárok na vydanie nespotrebovanej časti zálohy. Súd prvej inštancie podľa žalovaného ani neuviedol zmluvné alebo zákonné ustanovenie, ktoré by žalobcu oprávňovalo na zaslanie takejto výzvy na vrátenie zálohy a výzva predsa nie je právnym titulom. Podľa žalovaného začiatok plynutia premlčacej doby bolo potrebné počítat najneskôr vypracovaním záznamov z administratívnych kontrol, pretože na základe nich si žalobca uplatnil svoju pohľadávku a na základe nich zistil, že záloha má byť vrátená preto nárok žalobcu považuje za premlčaný.

Podľa žalovaného súd prvej inštancie nedostatočne vysvetlil, prečo neboli splnené podmienky na postup vydaním rozsudku pre zmeškanie na strane žalobcu a prečo jeho ospravedlnenie považoval za ospravedlnenie „vážnymi okolnosťami“, keďže na pojednávaní dňa 24.11.2021 bolo vyhlásené

nielen uznesenie o skončení dokazovania, ale súčasne bol vyhlásený aj rozsudok bez písomného odôvodnenia, a teda nešlo iba o vyhlásenie rozsudku. Preto žalovaný dôvod ospravedlnenia žalobcu, že sa pojednávania nezúčastní iba preto, že v daný deň mal by údajne vyhlásený rozsudku, nepovažuje za vážnu okolnosť, ktorá by mu bránila v prítomnosti na pojednávaní, navyše ak v tomto podaní zároveň žalobca požiadal o odročenie pojednávania, ak by bola na pojednávaní uvedená ďalšia argumentácia žalovaného. Podľa žalovaného súd prvej inštancie bol povinný podľa ust. § 278 CSP rozhodnúť rozsudkom pre zmeškanie.

Žalovaný odvolaciemu súdu navrhol, aby napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie, alebo aby napadnutý rozsudok zmenil a žalobu zamietol.

K odvolaniu žalovaného sa vyjadril žalobca, ktorý navrhol rozsudok potvrdiť a priznať mu náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. Napadnutý rozsudok považuje žalobca za správny, jeho odôvodnenie je dostatočné a spĺňa požiadavky ústavnosti a zákonnosti. Tiež poukázal, že skutočnosť, že žalovaný nesúhlasí s právnym názorom súdu prvej inštancie alebo hodnotením dôkazov, nemôže viesť k záveru o nedôvodnosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia.

Žalobca tiež odmietol nedôvodnú procesnú námietku žalovaného, že súd prvej inštancie nevydal rozsudok pre zmeškanie na strane žalobcu na pojednávaní dňa 24.11.2021, z účasti ktorého sa riadne a včas ospravedlnil. K tomu žalobca poukázal na uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 233/20119 zo dňa 04.06.2019.

Ďalej vo svojom vyjadrení žalobca poukázal na správne vyhodnotenie osobitnej povahy zmluvného vzťahu medzi stranami založeného zmluvou o NFP, na základe ktorej žalovaný získal verejné finančné prostriedky bez poskytnutia protihodnoty a preto je opodstatnený osobitný režim kontroly nakladania s NFP. Všetky zmluvné dojednania, o ktoré žalobca opiera svoju argumentáciu, boli súčasťou zmluvy o NFP od počiatku a žalovaného nikto nenútil, aby si svoj projekt financoval prostredníctvom NFP. Bolo oprávnením, ale aj povinnosťou žalobcu kontrolovať oprávnenosť výdavkov v zmysle príslušných zmluvných dojednaní a metodických pokynov.

K námietkam žalovaného o výlučnom použití Usmernenia N3/2007 v znení aktualizácie č. 3 odôvodňujú to bodom 1.1.2.6 Programového manuálu pre OP ZaSI a Metodickým pokynom CKO č. 13 žalobca uviedol, že ide o zavádzajúcu argumentáciu žalovaného. Žalovaný podľa žalobcu odkazuje účelovo len na časť bodu 1.1.2.6 Programového manuálu a opomína, že v ním citovanom bode 1.1.2.6 sa ďalej výslovne uvádza, že „Pre zohľadnenie špecifikov dosiahnutia cieľov výzvy resp. konkrétneho národného/pilotného projektu, môže RO/SORO oprávnenosť výdavkov upraviť (napr. obmedziť, stanoviť limity výdavkov, bližšie špecifikovať)“. Vznik nároku na poskytnutie NFP podlieha okrem iného aj preukázaniu jeho oprávnenosti podľa Usmernenia N3/2007 v zmysle neskorších aktualizácií ako je výslovne uvedené v bode 5.32 Zmluvy o NFP, k čomu žalobca dodáva, že ak by mala byť použitá len aktualizácia Usmernenia N3/2007 platná v čase vyhlásenia výzvy predchádzajúcej uzatvoreniu Zmluvy o NFP alebo v čase uzatvorenia Zmluvy o NFP, tak by priamo v bode 5.32 Zmluvy o NFP bolo uvedené konkrétne číslo aktualizácie Usmernenia N3/2007 a nie formulácia „v zmysle neskorších aktualizácií“. Zároveň z bodu 5.3. Zmluvy o NFP vyplýva, že pre žalovaného sú záväzné aj neskoršie aktualizácie Usmernenia N3/2007, nie iba tá, ktorá bola platná a účinná v čase vyhlásenia výzvy, čo korešponduje s článkom 14 bod 1. písm. d) VZP, podľa ktorého výdavky sú oprávnené len vtedy, keď zodpovedajú cenám bežným na trhu v čase ich vzniku a v mieste ich vzniku. Záväznosť Usmernenia N3/2007 vyplýva aj z bodu 5.20 Zmluvy o NFP. Ďalej žalobca uvádza, že obdobným spôsobom ako Zmluva o NFP, resp. Usmernenie N3/2007 upravuje oprávnenosť výdavkov aj bod 4.2.1 Príručky pre prijímateľa, záväznej pre strany v zmysle úvodnej časti VZP na 4. strane Príručky pre prijímateľa, kde na 15. strane Príručky pre prijímateľa je uvedené: „Schválením výdavku v rozpočte projektu nevzniká prijímateľovi nárok na uhradenie výdavku v prípade, že v rámci realizácie projektu nepreukáže okrem reálnosti a oprávnenosti výdavku v súlade s ustanoveniami usmernenia RO č. N3/2007 k oprávnenosti výdavkov pre programové obdobie 2007 - 2013 v zmysle neskorších aktualizácií, aj jeho nevyhnutnosť, hospodárnosť a efektívnosť“. Tvrdenia

žalovaného, že voči nemu bola záväzná len aktualizácia Usmernenia N3/2007 účinná v čase vyhlásenia výzvy, preto podľa žalobcu odporujú právnomu stavu veci. Pre vzťah založený Zmluvou o NFP boli záväzné aj neskoršie aktualizácie Usmernenia N3/2007.

Podľa žalobcu k premlčaniu jeho nároku nedošlo, preto nepovažuje za správnu námietku žalovaného. V zmysle čl. 10 ods. 6. VZP nárok na vrátenie NFP uplatnený v tomto konaní je splatný na základe doručenia žiadosti o vrátenie finančných prostriedkov, a to do 50 dní odo dňa doručenia žiadosti o vrátenie finančných prostriedkov žalovanému. Keďže v čase podania žaloby neuplynula štvorročná premlčacia doba od splatnosti uplatneného nároku, nedošlo ani k jeho premlčaniu. K tomuto názoru žalovaný poukázal na rozhodovaciu prax súdov – rozsudok Okresného súdu Stará Ľubovňa sp. zn. 5Cb/9/2019 zo dňa 09.11.2021, rozsudok Okresného súdu Nitra sp. zn. 23Cb/43/2019 zo dňa 30.06.2021, rozsudok Okresného súdu Žilina sp. zn. 19Cb/518/2015 zo dňa 27.07.2017, rozsudok Okresného súdu Prešov sp. zn. 22Cb/122/2016 zo dňa 28.11.2018.

Žalobca nesúhlasil ani s námietkami žalovaného voči výroku o nároku na náhradu trov konania. Námietky žalovaného voči priznaniu nároku na náhradu trov konania sú podľa žalobcu len akousi snahou žalovaného o zbavenie sa procesnej zodpovednosti za výsledok sporu a s tým spojenú povinnosť znášať náhradu trov konania. Žalovaný si ale musí byť vedomý, že v prípade neúspechu v konaní musí znášať trovy konania protistrany. Podľa žalobcu správne súd prvej inštancie aplikoval zásadu úspechu v konaní. Žalobca tiež poukázal na jeho legitímne právo zvoliť si právneho zástupcu, inak by došlo k narušeniu rovnosti strán sporu. Žalobca tiež poukázal na rozsiahlu rozhodovaciu prax o účelnosti trov právneho zastúpenia advokátom

V ďalších vyjadreniach sporové strany zotrvali na svojich predchádzajúcich stanoviskách.

Krajský súd v Prešove ako súd odvolací po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) oprávnenou osobou (§ 359 CSP), prejednal odvolanie podané žalovaným a preskúmal rozhodnutie súdu prvej inštancie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 378 a nasl. CSP bez toho, aby nariadil pojednávanie podľa § 385 CSP (a contrario). Pretože rozsudok vo veci samej musí byť verejne vyhlásený, odvolací súd uverejnil v zákonom stanovenej lehote miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku na úradnej tabuli súdu a webovej stránke Krajského súdu v Prešove (§ 378 ods. 2, § 219 ods. 1, 3 CSP). Po prieskume napadnutého rozsudku (§ 379, § 380 ods. 1, 2 CSP) dospel odvolací súd k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné a rozhodnutie súdu prvej inštancie je potrebné potvrdiť.

Žalovaný napadol rozsudok súdu prvej inštancie z viacerých odvolacích dôvodov, avšak čo sa týka odvolacieho dôvodu podľa ust. § 365 ods. 1 písm. a) CSP, že neboli splnené procesné podmienky, žalovaný v odvolaní neuviedol, ktoré konkrétne procesné podmienky splnené neboli. Odvolací súd z obsahu spisu a po preskúmaní veci nezistil, že by procesné podmienky splnené neboli. Táto odvolacia námietka preto nebola dôvodná.

V odvolaní tiež žalovaný napáda rozsudok súdu prvej inštancie z dôvodu, že nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 365 ods. 1 písm. b) CSP) a konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 365 ods. 1 písm. d) CSP).

K posúdeniu odvolacej námietky týkajúcej sa nesprávneho postupu súdu ust. § 365 ods. 1 CSP písm. b) spôsobujúceho porušenie práva odvolateľa na spravodlivý proces odvolací súd uvádza, že medzi zložky práva na spravodlivý proces (right to fair trial) možno zaradiť predovšetkým právo na prístup k súdu, právo na súd zriadený zákonom, právo na nezávislý a nestranný súd, právo na zákonného sudcu,

právo na prejednanie sporu v primeranej lehote, právo na riadne poučenie o procesných právach a povinnostiach, právo byť vypočutý, právo navrhovať dôkazy a vyjadrovať sa k nim, kontradiktórnosť konania, rovnosť zbraní, zákaz prekvapivých rozhodnutí, zákaz ľubovôle, právo na vyporiadanie sa so všetkými relevantnými skutočnosťami v konaní zo strany súdu, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, právo na preskúmanie rozhodnutia. Porušenie ktoréhokoľvek čiastkového práva strany sporu postupom súdu síce predstavuje pochybenie súdu, avšak o naplnenie odvolacieho dôvodu v zmysle § 365 ods. 1 písm. b) pôjde iba vtedy, ak nesprávny procesný postup súdu, znemožňujúci realizáciu práv strany sporu, dosiahne určitú intenzitu, ktorá odôvodní záver o tom, že celé konanie sa nejaví ako spravodlivé. Konkrétne pochybenie súdu preto musí byť hodnotené v kontexte celého konania.

Podľa názoru žalovaného mal súd prvej inštancie na poslednom pojednávaní rozhodnúť v zmysle jeho návrhu podľa ust. § 278 CSP rozsudkom pre zmeškanie žalobcu, keďže bol toho názoru, že žalobca sa neospravedlnil z neúčasti na pojednávaní z vážnych dôvodov.

K vydaniu rozsudku pre zmeškanie na strane žalobcu musia byť splnené kumulatívne podmienky uvedené v ust. § 278 CSP, podľa ktorého na pojednávaní rozhodne súd o žalobe podľa § 137 písm. a) na návrh žalovaného rozsudkom pre zmeškanie, ktorým žalobu zamietne, ak a) sa žalobca nedostavil na pojednávanie vo veci, hoci bol naň riadne a včas predvolaný a v predvolaní na pojednávanie bol žalobca poučený o následku nedostavenia sa vrátane možnosti vydania rozsudku pre zmeškanie a b) žalobca neospravedlnil svoju neprítomnosť včas a vážnymi okolnosťami.

Po preštudovaní obsahu spisu odvolací súd zistil, že na pojednávaní dňa 08.09.2021 súd prvej inštancie vyhlásil uznesením dokazovanie za skončené a pojednávanie odročil za účelom vyhlásenia rozhodnutia na deň 06.10.2021. Dňa 05.10.2021 súd prvej inštancie vydal uznesenie, ktorým zrušil uznesenia vyhlásené na pojednávaní dňa 08.09.2021, ktorým bolo dokazovanie vyhlásené za skončené a ktorým odročil pojednávanie za účelom vyhlásenia rozhodnutia, pričom v odôvodnení sa uvádza náhla prekážka na strane sudkyne znemožňujúca vyhlásiť rozsudok dňa 06.10.2021. Zároveň súd prvej inštancie nariadil termín pojednávania na deň 24.11.2021, na ktorý predvolal právnych zástupcov strán sporu. Pred pojednávaním dňa 24.11.2021 do súdneho spisu právny zástupca žalobcu doručil aktuálnu rozhodovaciu prax podporujúcu jeho argumentáciu doručovanú na vedomie aj právneho zástupcu žalovaného. Dňa 22.11.2021 doručil právny zástupca žalobcu ospravedlnenie jeho neúčasti na pojednávaní konanom dňa 24.11.2021 z dôvodu hospodárnosti a zamedzenia vzniku ďalších trov, keďže podľa jemu dostupných informácií zo spisovej kancelárie má byť len vyhlásený rozsudok vo veci, a v prípade ďalšej argumentácie a dôkazov produkovaných žalovanou stranou požiadal žalobca o odročenie pojednávania. Dňa 22.11.2021 doručuje súdu prvej inštancie reakciu žalovaný na podanie žalobcu zo dňa 12.11.2021. Súd prvej inštancie na pojednávaní dňa 24.11.2021 akceptoval neprítomnosť žalobcu resp. jeho právneho zástupcu, oboznámil obsah doručených podaní strán sporu, dal priestor na vyjadrenie žalovanému, vyhlásil dokazovanie za skončené a následne vyhlásil rozsudok.

Pre postup podľa ust. § 278 CSP tak súdu prvej inštancie ostalo pre posúdenie, či dôvody uvádzané žalobcom pre ospravedlnenie svojej neprítomnosti možno v tomto prípade vyhodnotiť ako vážne okolnosti. Vážnosť okolností, ktorými sa ospravedlňuje neprítomnosť na pojednávaní, sa posudzujú na základe voľnej úvahy súdu, avšak pri výklade tohto ustanovenia treba mať na zreteli hlavne jeho celkový význam, ktorý má byť sankciou za procesnú pasivitu žalobcu, čo v danom prípade absentuje. Žalobca od podania žaloby bol v súdnom konaní riadne aktívny, podával vyjadrenia na výzvy súdu a zúčastňoval sa všetkých predošlých pojednávaní. Preto je odvolací súd tiež toho názoru, že podmienkou vydania kontumačného rozsudku proti žalobcovi by malo byť preukázanie, že žalobca po podaní žaloby stratil záujem o vedenie sporu. Neúčasť na pojednávaní, na ktorom sa dokazovanie už nevykonávalo a na ktorom došlo k vyhláseniu dokazovania za skončené a k vyhláseniu rozsudku, odvolací súd nepovažuje za konanie, ktorým by žalobca prejavil nezáujem o tento spor. Práve z dôvodu, že svoju záverečnú reč žalobca predniesol na predchádzajúcom pojednávaní a ktorú predložil súdu aj písomne, je pochopiteľné že svoju účasť žalobca na poslednom pojednávaní nepovažoval za ekonomicky hospodárnu. Preto v danom prípade dôvod zamedzenia vzniku ďalších trov konania, teda ekonomická stránka veci, môže

byť považovaná za vážnu okolnosť, pre ktorú sa ospravedlňuje neúčast' na pojednávaní. Aj Ústavný súd SR vo viacerých svojich rozhodnutiach poukázal, že ospravedlniteľnosť dôvodov zmeškania pojednávania je potrebné posudzovať aj vo svetle procesnej aktivity sporovej strany (napr. nález sp. zn. III. ÚS 121/2021). Vzhľadom na uvedené je odvolací súd toho názoru, že súd prvej inštancie postupoval správne, keď v danom prípade nevyhovel návrhu žalovaného na vydanie rozsudku pre zmeškanie na strane žalobcu.

Čo sa týka námietky žalovaného, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, odvolací súd uvádza, že nielen súdnou praxou, ale aj teóriou práva je ustálené, že dokazovanie v súdnom spore prebieha vo viacerých fázach - od navrhnutia dôkazu, cez jeho zabezpečenie, vykonanie a následné vyhodnotenie. Kým navrhovanie dôkazov je právom a zároveň procesnou povinnosťou strán sporu, len súd rozhodne, ktorý z označených a navrhnutých dôkazov vykoná. Uvedené predstavuje prejav zákonnej právomoci všeobecného súdu korigovať návrhy strán sporu na vykonanie dokazovania sledujúc tak rýchly a hospodárny priebeh konania a súčasne zabezpečiť, aby sa zisťovanie skutkového stavu dokazovaním držalo v mantineloch predmetu konania a aby sa neuberalo smerom, ktorý z pohľadu podstaty prejednávanej veci nie je relevantný. Ak však súd odmietne vykonať určitý účastníkom navrhovaný dôkaz, je jeho zákonnou povinnosťou v odôvodnení rozhodnutia uviesť, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy. (pozri nález Ústavného súdu SR, sp. zn. I. ÚS 350/08 zo dňa 30.09.2010)

Čo sa týka hodnotenia dôkazov Civilný sporový poriadok upravuje zásadu voľného hodnotenia dôkazov v § 191 ods. 1, v zmysle ktorej dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo. Voľné hodnotenie dôkazov súdom neznamená ľubovôľu hodnotenia, ale dôkazy hodnotí z hľadiska jeho dôležitosti, zákonnosti a pravdivosti. K nesprávnym skutkovým zisteniam z vykonaných dôkazov súd dospeje nesprávnym vyhodnotením dôležitosti alebo pravdivosti dôkazov, alebo porušením pravidiel formálnej logiky. Zistený skutkový stav vychádza z procesnej aktivity strán sporu, ktoré počas súdneho konania pred súdom prvej inštancie na preukázanie svojich tvrdení navrhli dôkazy a tieto súd prvej inštancie vykonal.

Odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. f/ CSP sa týka chyby v zisťovaní skutkového stavu veci súdom prvej inštancie spočívajúcej v tom, že skutkové zistenie, ktoré bolo podkladom pre jeho rozhodnutie je nesprávne, čo znamená, že zistenie súdu prvej inštancie nemá oporu vo vykonanom dokazovaní, pričom medzi chybami skutkového zistenia a chybami právneho posúdenia je úzka vzájomná súvislosť, keďže príčinou nesprávnych (v zmysle nedostatočných) skutkových zistení môže byť chybný právny názor. Nesprávne sú i také skutkové zistenia, ktoré založil na chybnom hodnotení dôkazov. Ide o situáciu, keď je logický rozpor v hodnotení dôkazov (v úsudku medzi porovnávanými skutočnosťami), a poznatkov, ktoré vyplynuli z prednesov strán sporu alebo, ktoré vyšli najavo inak, z hľadiska závažnosti (dôležitosti), zákonnosti, pravdivosti, eventuálne vierohodnosti alebo, keď výsledok hodnotenia dôkazov nezodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z procesných ustanovení o dokazovaní. Pri hodnotení dôkazov je potrebné zohľadniť aj iné okolnosti, ako sú vzájomná nadväznosť, súlad alebo rozpor medzi skutočnosťami, ktoré z vykonaného dôkazu vyplývajú a podobne. Skutkové zistenie ako výsledok hodnotenia dôkazov nemôže byť zásadne správne, ak hodnotenie dôkazov súdom prvej inštancie nezodpovedá § 191 ods. 1 CSP, lebo hodnotil každý dôkaz len jednotlivo a nie aj v ich vzájomnej súvislosti. Skutkové zistenie nie je správne ani vtedy, ak medzi vykonaným dôkazom (jeho obsahom) a z neho vyvodeným (čiastkovým) skutkovým záverom, je zrejmy nesúlad.

Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku, ako aj celého súdneho spisu dospel k záveru, že súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav a na skutkových zisteniach súdu prvej inštancie sa nič nezmenilo ani v štádiu odvolacieho konania. Skutkový stav, ktorý zistil súd prvej inštancie, vyplýva z listín, ktoré predložili obe strany sporu. Iné návrhy na dokazovanie strany sporu nepredložili.

Vykonaným dokazovaním bolo nepochybne preukázané, že strany sporu dňa 26.07.2010 uzatvorili Zmluvu o poskytnutí nenávratného finančného príspevku, na základe ktorej žalobca poskytol žalovanému zálohové platby v sume 250.791,13 eur. Žalobca listom zo dňa 13.02.2015 doručeným žalovanému dňa 20.02.2015, vyzval žalovaného na vrátenie časti finančných prostriedkov vo výške 115.334,81 eur z dôvodu nezúčtovanej zálohovej platby na základe vykonaných administratívnych kontrol. Žalovaný tieto finančné prostriedky nevrátil a v súdnom konaní rozporoval, že by bol povinný na ich vrátenie.

Podľa § 15 ods. 1 zákona č. 528/2008 Z. z. o pomoci a podpore poskytovanej z fondov Európskeho spoločenstva, pomoc a podpora sa poskytuje prijímateľovi na základe zmluvy uzavretej podľa § 269 ods. 2 Obchodného zákonníka.

Podľa § 269 ods. 2 Obchodného zákonníka, účastníci môžu uzavrieť aj takú zmluvu, ktorá nie je upravená ako typ zmluvy. Ak však účastníci dostatočne neurčia predmet svojich záväzkov, zmluva nie je uzavretá.

Z obsahu odvolania vyplýva, že žalovaný nesúhlasí s hodnotením a výkladom tých zmluvných dojednaní, ktoré zakladajú právo žalobcu na vykonanie kontroly výdavkov, ktoré si uplatnil žalovaný a to najmä podľa akých pravidiel mohol žalobca hospodárnosť a efektívnosť výdavkov posudzovať. Podľa žalovaného žalobca mal postupovať len podľa Usmernenia RO č. N3/2007 v jeho aktualizácii aktuálneho v čase podania žiadosti o NFP. Podľa čl. 5 bod 5.32 Zmluvy o NFP „Schválením výdavku v rozpočte projektu nevzniká prijímateľovi automaticky nárok na uhradenie výdavku, ak nepreukáže oprávnenosť výdavku v zmysle Usmernenia RO č. N3/2007 k oprávnenosti výdavkov pre programové obdobie 2007 - 2013 v zmysle neskorších aktualizácií“. Odvolací súd uvádza, že znenie článku 5 bod 5.32 Zmluvy o NFP nevyvoláva žalovaným tvrdenú nejasnosť a stotožňuje sa so súdom prvej inštancie, že z obsahu tohto článku nepochybne vyplýva požiadavka preukázania oprávnenosti výdavkov vynaložených v konkrétnom čase vždy podľa aktuálneho Usmernenia (RO č. N3/2007) a táto je založená dohodou zmluvných (sporových) strán. V tomto smere odvolací súd zvyrazňuje i čl. 5 bod 5.3 Zmluvy, podľa ktorého sa strany dohodli, že v prípade každej zmeny právnej úpravy a dokumentov, na ktoré Zmluva odkazuje platí, že právne vzťahy vzniknuté pred nadobudnutím účinnosti zmeny sa spravujú ich účinným znením; vznik právnych vzťahov, ako aj nároky z nich vzniknuté pred nadobudnutím účinnosti zmeny sa však posudzujú podľa doterajšieho znenia, ak nebude ustanovené inak. Nie je neobvyklé, že zmluva odkazuje aj iné existujúce listiny ako prílohy k zmluve, doplnky, usmernenia, všeobecné podmienky, ktoré sa stávajú súčasťou zmluvy jej uzavretím, pričom nie je vylúčené dohodnúť aj ich aktualizácie v priebehu zmluvného vzťahu.

Zo Zmluvy a dokazovania v spore vyplýva, že žalovaný súhlasil s takto nastavenými podmienkami zmluvy, vrátane podmienok a kritérií posudzovania oprávnenosti výdavkov vynaložených v rámci projektu, pričom súd prvej inštancie správne zhodnotil a zvyraznil zmiešaný typ zmluvného záväzkového vzťahu strán ako súkromnoprávneho s prvkami práva verejného, cez aplikovanú úpravu poskytovania nenávratných finančných príspevkov v rámci pomoci a podpory poskytovanej z fondov Európskej únie. Keďže v danom prípade nejde o výlučne súkromnoprávny charakter záväzkového vzťahu strán, založeného Zmluvou podľa úpravy v Obchodnom zákonníku, ale aj s prvkami verejného práva, neboli dôvodné námietky odvolateľa ohľadom neprípustnosti podľa neho jednostranného až svojvoľného posudzovania a rozhodovania o (ne)oprávnenosti výdavkov projektu žalobcom ako poskytovateľom. Relevantné teda je, že žalovaný ako žiadateľ o nenávratný finančný príspevok s takto nastavenými podmienkami oprávnenosti výdavkov a spôsobu ich posudzovania po formálnej i obsahovej stránke primárne poskytovateľom a výslovne s podmienkou jeho rozhodnutia o oprávnenosti výdavkov, uzavretím zmluvy súhlasil. Preto niet relevantného právneho dôvodu na ingerenciu súdu v danom spore do stranami zmluvne nastavených podmienok, len za preukázaného splnenia ktorých dochádza k premene vopred vyplatenej zálohovej finančnej sumy na zúčtovaný nenávratný finančný príspevok.

Žalovaný v tiež odvolaní namietal, že súd prvej inštancie neprihliadol na Metodický pokyn CKO č. 13 zo dňa 30.09.2011, ktorý stanovuje pravidlá pre riadiace orgány k otázke overovania hospodárnosti a efektívnosti výdavkov. Odvolací súd v tomto odkazuje na bod 2. úvodu Metodického pokynu, v ktorom sa uvádza: „Účelom metodického pokynu je poskytnúť prehľad zásad, nástrojov a postupov pri posudzovaní dvoch aspektov posudzovania oprávnenosti výdavkov - hospodárnosti a efektívnosti výdavkov, čím však nie je dotknutá povinnosť riadiacich orgánov overovať zachovania účinnosti využitia oprávnených výdavkov projektu.“ Podľa názoru odvolacieho súdu žalobca postupoval v súlade s týmto Metodickým pokynom a oprávnenosť výdavkov posúdil podľa aktuálneho usmernenia, na čo ho oprávňovala Zmluva o NFP.

Tak ako poukazoval počas súdneho konania žalobca, aj odvolací súd poukazuje, že v iných obdobných veciach bolo otázka záväznosti aktualizácii Usmernenia RO č. N3/2007 pri posudzovaní oprávnenosti výdavkov pri vykonávaní administratívnych kontrol pre žalovaného už riešená. V rozsudku sp. zn. 5Cob/5/2022 odvolací súd uviedol: „že žalovanému nevznikol nárok na uhradenie všetkých uplatnených výdavkov, nakoľko v konaní nepreukázal oprávnenosť týchto výdavkov. Nárok prijímateľovi na vyplatenie príslušnej platby vzniká len v rozsahu, v akom poskytovateľ rozhodne o oprávnenosti výdavkov projektu. Na základe uvedeného bolo dané zmluvné oprávnenie žalobcu na posúdenie oprávnenosti výdavkov, pričom do jeho autonómie danej prejavom vôle zmluvných strán bolo dané rozhodovanie o výške. Legitímna forma takéhoto určenia je kontrolou, ktorá bola taktiež presne definovaná. Nárok prijímateľa na vyplatenie alebo uznanie príslušnej platby vzniká len v rozsahu v akom poskytovateľ rozhodne o oprávnenosti výdavku. To znamená, že poskytovateľ po obdržaní žiadosti o platbu s príslušnými dokladmi je oprávnený v zmysle dohodnutých zmluvných podmienok preskúmať jej oprávnenosť. Oprávnenie žalobcu neuznať výdavky nevyplýva len zo zmluvy o NFP, ale aj z ust. § 7 ods. 6 zák. č. 528/2008 Z. z. o pomoci a podpore poskytovanej z fondov Európskeho spoločenstva. Schválením výdavkov v rozpočte projektu nevzniká prijímateľovi automaticky nárok na uhradenie výdavku, ak nepreukáže oprávnenosť výdavku v zmysle usmernenia RO č. N3/2007 k oprávnenosti výdavkov pre programové obdobie 2007-2013 v zmysle neskorších aktualizácií. Na tomto mieste je vyjadrené, že ide o dokument, na ktorý zmluva odkazuje ako „v znení aktualizácií“. O potvrdení znalosti obsahu zmluvy svedčí aj ustanovenie bodu 6.10 zmluvy, kde zmluvné strany prehlasujú, že obsahu a právnym účinkom zmluvy porozumeli a ich zmluvné prejavy sú dostatočne jasné, určité a zrozumiteľné.“ Rovnako vec riešil odvolací súd aj v rozsudku sp. zn. 6Cob/28/2019 a sp. zn. 7Cob/21/2022.

Krajský súd v Bratislave tiež v rozsudku sp. zn. 1Cob/111/2017 (dovolanie žalobcu odmietnuté uznesením NS SR sp.z zn. 2Obdo/28/20221) uviedol: „Podľa názoru súdu prvej inštancie a následne i odvolacieho súdu je neprijateľná domnienka vyjadrená žalobcom, že každá aktualizácia musí byť schválená zmluvnými stranami. Na jednej strane aktualizácia nie je dvojstranný právny úkon a z jej preambuly je zrejmé, že sa vydáva za účelom aktualizácie cien, resp. doplnenia výdavkov, na strane druhej podmienenie jej účinnosti súhlasom prijímateľa platby by zhoršilo, resp. zneistilo efektívnu kontrolu v danom procese. V bode 3, 3.2 zmluvy o NFP sa poskytovateľ zaväzuje, že na základe zmluvy poskytne prijímateľovi konečnú sumu nenávratného finančného príspevku vo výške 95 % zo schválených oprávnených výdavkov. To znamená, že uvedená čiastka je maximálna výška NFP, avšak nie je to suma, ktorá musí byť prijímateľovi, teda žalobcovi aj zaplatená, resp. na ktorú vznikne prijímateľovi nárok. Žalobca teda nemohol ani nemôže automaticky očakávať preplatenie celého nenávratného finančného príspevku. Žalovaný má zákonnú povinnosť kontrolovať hospodárnosť výdavkov, ktorá mu vyplýva z § 24b ods. 2 písm. c) zák. č. 528/2008 Z. z. o pomoci a podpore poskytovanej z fondov Európskeho spoločenstva. Podľa čl. 16 bod 4.15 VZP k zmluve o NFP vznikne žalobcovi nárok na platbu iba v prípade, ak podá úplnú a správnu žiadosť o platbu, a to až v momente schválenia žiadosti o platbu žalovaným.“

Žalovaný ďalej namietal aj premlčanie nároku žalobcu. Aj touto otázkou sa odvolací súd už v obdobných veciach zaoberal (rozsudky sp. zn. 6Cob/28/2019, 5Cob/5/2022 a sp. zn. 7Cob/21/2022), pričom dospel k záveru, že námietka premlčania bola správne súdmi prvej inštancie vyhodnotená ako nedôvodná. Pokiaľ ide o počiatok plynutia 4-ročnej premlčacej lehoty, je potrebné vychádzať zo zmluvy a jej príloh. Žalobca bol oprávnený vykonať kontrolu uplatnených výdavkov, pričom po vykonaní kontroly zistil, že časť uplatnených výdavkov žalovaným je nedôvodná, preto vyzval žalovaného na ich vrátenie žiadosťou zo dňa 13.02.2015 doručenou žalovanému dňa 20.02.2015. Na jej vrátenie bol žalovaný povinný v lehote

50 dní, t. j. do 11.04.2015. Premlčacia lehota začala plynúť od 12.04.2015 a uplynula by 12.04.2019. Žalobca podal žalobu na upomínací Okresný súd Banská Bystrica dňa 08.04.2019, teda v rámci 4-ročnej premlčacej lehoty. Nárok žalobcu preto nie je premlčaný.

Odvolačný súd záverom poukazuje na to, že právo na súdnu ochranu nie je právom na úspech v súdnom konaní a toto právo preto nezahŕňa nárok na zamietnutie žaloby na základe procesnej obrany žalovaného účastníka (sporovej strany). Iba skutočnosť, že odvolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o nepreskúmateľnosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia súdu, teda k porušeniu práva na spravodlivý proces (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 5Cdo/218/2010). Toto základné právo nezahŕňa ani právo na to, aby všeobecné súdy v civilných konaniach v celom rozsahu rešpektovali a uznávali procesné úkony každého z účastníkov bez zreteľa na ich povahu, dôsledky a vzťah k predmetu konania (pozri II. ÚS 37/2001).

Vo vzťahu k napadnutému výroku o trovách konania žalovaný namietal nárok žalobcu na náhradu trov právneho zastúpenia z dôvodu, že žalobca ako štátna inštitúcia disponuje zamestnancami, ktorí majú právnické vzdelanie, preto z jeho strany neexistoval dôvod na zastúpenie advokátom, čím aj nárok na náhradu trov konania je v nehospodárny a odmena advokátovi je neúčelným výdavkom žalobcu. Odvolačný súd sa s týmto tvrdením žalovaného nestotožňuje. Civilný sporový poriadok a ani žiadny iný predpis neupravujú skutočnosť, že v prípade, ak by sa strana konania, ktorá je orgánom verejnej správy dala v konaní zastúpiť právnym zástupcom, stratí nárok na náhradu trov konania, a to bez ohľadu na to, či takýto orgán disponuje zamestnancami s právnickým vzdelaním. V zmysle uvedeného neexistuje dôvod, pre ktorý by žalobcovi nemal vzniknúť nárok na náhradu trov právneho zastúpenia. „Účelom náhrady trov konania je kompenzácia výdavkov účastníkovi konania, ktoré musel vynaložiť v dôsledku protiprávneho konania, na účelne uplatňovanie alebo bránenie svojho práva. V súlade s tým je zákonná úprava náhrady trov konania založená na zásade úspechu v konaní, nie na zásade zásluhovosti. Úspešný je vo veci ten účastník konania, ktorého meritórnemu návrhu bolo vyhovené (mal vo veci plný úspech). Zo žiadnych ustanovení Ústavy SR ani Občianskeho súdneho poriadku nemožno vyvodiť záver, že by účastníkovi konania (konkrétne v prerokúvanej veci právnickej osobe súkromného práva), ktorý má zamestnancov s právnickým vzdelaním a napriek tomu si zvolí zástupcu z radov advokátov, nemala byť priznaná náhrada trov konania. Trovy konania vzniknuté v súvislosti so zastúpením účastníka advokátom je potrebné zásadne považovať za vynaložené účelne na riadne uplatňovanie, resp. bránenie práva na súde. Iba v celkom výnimočných situáciách, najmä v prípade zneužitia práva na zastúpenie advokátom, by mohlo ísť o trovy konania, ktoré by sa nedali kvalifikovať ako vynaložené účelne“ (rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 17.08.2016 sp. zn. I. ÚS 264/2016).

Vzhľadom na vyššie uvedené odvolačný súd je toho názoru, že skutočnosti uvedené v odvolaní žalovaného neboli spôsobilé spochybniť správnosť skutkových a právnych záverov, ku ktorým dospel súd prvej inštancie a vecnú správnosť napadnutého rozsudku, preto odvolanie žalovaného z hľadiska uplatnených odvolacích dôvodov nemožno považovať za opodstatnené. Správne preto postupoval súd prvej inštancie pokiaľ zaviazal žalovaného na zaplatenie sumy 115.334,81 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 9,00% ročne zo sumy 115.334,81 eur od 12.04.2015, vrátane paušálnej náhrady nákladov spojených s uplatnením pohľadávky vo výške 40,- eur v zmysle § 1 ods. 2 nariadenia vlády č. 21/2013 Z. z. a § 2 tohto vládneho nariadenia. So zreteľom na to, že správny je výrok napadnutého rozsudku aj o trovách konania, odvolačný súd postupom podľa § 387 ods. 1 CSP rozsudok vo výroku, ktorým bolo žalobe vyhovené, ako aj vo výroku o trovách konania, ako vecne správny potvrdil.

K trovám odvolacieho konania

Podľa § 396 ods. 1 CSP ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie.

Podľa § 255 ods. 1 a ods. 2 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá náhradu trov konania právo.

Podľa § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

V civilnom sporovom konaní sa povinnosť nahradiť trovy konania spravuje predovšetkým zásadou úspechu v konaní. Ak mala strana plný úspech vo veci, prizná sa jej tiež celá náhrada nákladov konania, ak mala strana len čiastočný úspech, náhrada nákladov bude pomerne rozdelená. Ak je úspech a neúspech vyvážený, vysloví súd, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa vyššie uvedených zákonných ustanovení, podľa ktorých žalobca ako sporová strana, ktorá mala v odvolacom konaní plný úspech, má nárok na náhradu trov tohto štádia konania proti žalovanému, ktorý v odvolacom konaní úspech nemal. Výšku týchto trov ustáli postupom podľa ust. § 262 ods. 2 CSP súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozhodnutia odvolacieho súdu samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP)

Podľa § 420 CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa § 421 ods. 1 CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Podľa § 421 ods. 2 CSP, dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n).

Podľa § 422 CSP dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie.

Podľa § 423 CSP, dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Podľa § 424 CSP, dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Podľa § 427 ods. 1 CSP, dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Podľa § 427 ods. 2 CSP, dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

Podľa § 428 CSP, v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody - § 421 a § 422 CSP) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Podľa § 429 ods. 1 CSP, dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Podľa § 429 ods. 2 CSP, povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.